

Handläggare
Astrid NyströmDatum
2012-10-01
Rev 2012-10-16Diarienummer
BUN-2012-1080.35

Barn- och ungdomsnämnden

Motion av Malena Ranch och Maria Gardfjell (båda MP) om ökade kunskaper om förebyggande arbete mot hedersvåld

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden föreslås besluta

att som svar på motion om ökade kunskaper om förebyggande arbete mot hedersvåld avge upprättat förslag till yttrande.

Sammanfattning

Motionärerna anser att det behövs fortsatta och ökade satsningar inom förebyggande arbete mot extrem social kontroll, kunskap för att upptäcka ungdomar i riskzonen samt ett bra stöd till de individer som söker hjälp och skydd. Motionärerna efterlyser en handlingsplan mot hedersrelaterat våld. En samordnare föreslås tillsättas, som bland annat skulle kunna se över behov av utbildning. Miljöpartiet vill öppna upp för ökad samverkan med föreningar som arbetar med frågorna. Nämnden anser att kunskaper och förebyggande arbete mot hedersvåld är mycket angelägna områden. Uppsala kommun ansluter sig till regeringens synsätt nämligen att inte särskilja våld som är hedersrelaterat från annat våld. Mycket arbete som gäller våld inklusive hedersvåld pågår eller har påbörjats inom Uppsala kommun. Barn- och ungdomsnämnden har dock inte det yttersta ansvaret för de förslag som motionärerna riktar till nämnden. Nämnden bedömer att det arbete som sker under andra nämnder är tillräckligt i nuläget.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har hemställt om yttrande över motion väckt av Malena Ranch och Maria Gardfjell (båda MP), daterad 20 augusti 2012, om ökade kunskaper om förebyggande arbete mot hedersvåld. Motionärerna föreslår Uppsala kommunfullmäktige att besluta **att** uppdra till kommunstyrelsen att ta fram en handlingsplan mot hedersrelaterat våld i Uppsala kommun, **att** uppdra till nämnden för hälsa och omsorg att tillsätta en samordnare med fokus på hedersrelaterat våld och förtryck, **att** uppdra till nämnden för hälsa och omsorg, barn- och ungdoms-

nämnden och socialnämnden för barn och unga att utreda vilka behov av utbildning som finns hos myndighetspersonal som möter barn, ungdomar och unga vuxna som är utsatta för extrem social kontroll, **att** uppdra till nämnden för hälsa och omsorg att utreda och utveckla stöd runt personer som söker skydd för att möjliggöra ett bra nätverk kring individen, **att** uppdra till nämnden för hälsa och omsorg, socialnämnden för barn och unga och barn- och ungdomsnämnden att se över möjligheterna till ökad samverkan med ideella organisationer som arbetar med att stödja ungdomar som utsätts för hedersrelaterat våld. Förslag till yttrande har upprättats (**bilaga**).

Ärendet

Motionärerna skriver att trots att både kunskapen och intresset har ökat de senaste åren finns det mycket arbete kvar att göra i arbetet mot hedersvåld. Motionärerna anser att det behövs fortsatta och ökade satsningar inom förebyggande arbete mot extrem social kontroll, kunskap för att upptäcka ungdomar i riskzonen samt ett bra stöd till de individer som söker hjälp och skydd.

Motionärerna efterlyser en handlingsplan mot hedersrelaterat våld, som skulle kunna förtydliga rutiner och ansvarsfördelning inom verksamheter som möter barn och ungdomar som kan vara utsatta för denna typ av våld.

En samordnare föreslås tillsättas, som bland annat skulle kunna se över behov av utbildning av myndighetspersoner för att de ska kunna identifiera hot och våld samt kunna erbjuda ett bra bemötande och verksam hjälp. Nätverk behöver byggas upp kring de utsatta personerna för att dessa ska komma vidare. Motionärerna skriver vidare att miljöpartiet vill öppna upp för ökad samverkan med föreningar som arbetar med frågorna.

Synpunkter och påpekanden

2007 tog regeringen fram en handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. Regeringen har valt att inte särskilja våld som är hedersrelaterat och annat våld.

I IVE 2013-2016 finns flera mål under kapitel 6.5 som avser våld hot och förtryck allmänt och som alltså inkluderar det hedersrelaterade. Målen är: Uppsala är ledande i frågor som gäller kvinnofrid; Människor som är utsatta för våld och hot får adekvat stöd; Personer som brukar våld och hot får behandling.

I februari i år startade resurscentret Nexus för personer som utsätts för våld i nära relationer sin verksamhet. Verksamheten på Nexus vilar på tre ben: en mottagnings- och rådgivningsdel, ett forum för samordning samt skyddat boende inom ramen för Siri som är en del av Nexus.

Till Nexus råd- och stödmottagning kan alla som bor i kommunen, är över 13 år och som behöver stöd vända sig, kostnadsfritt och anonymt. Nexus fungerar som ett nav som olika hjälpinsatser kan samlas runt och är en väg in för dem som söker stöd.

Resursteamet Famnens verksamhet för ungdomar som utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld är numera inkluderat i Nexus. Personer som utsätts för våld kan få ett sammanhållet stöd, ungdomar slipper hamna i skarven mellan att betraktas som unga vuxna och även vuxna kan få stöd.

Nämnden för hälsa och omsorg (NHO) har i september 2012 beslutat att revidera kommunens plan mot hot, våld och förtryck, som gick ut 2011. I denna plan inkluderas arbetet mot hedersrelaterat förtryck och våld. Sedan i februari i år har NHO anställt en samordnare för strategiskt viktiga frågor avseende våld i nära relationer inklusive hedersrelaterat förtryck och våld.

Kontakt har skett med samordnaren, som uppger att i dennas uppgift även ingår utbildning och fortbildning. Samordnaren, tillsammans med en arbetsgrupp bestående av representanter från Nexus, Individ och familjeomsorg vuxna. Trappan, som är en verksamhet riktad till barn och ungdomar i behov av stöd och insatser från flera huvudmän, håller på att se över behovet av grundutbildning. Tanken är att utbildningen ska anordnas utifrån ett brett perspektiv och rikta sig till både myndighetsenheterna samt producenterna skola och fritid och äga rum minst 1 gång per år.

När det gäller samverkan med ideella organisationer har ett sådant arbete påbörjats under ledning av samordnaren. Under hösten 2012 och våren 2013 kommer detta arbete att utvecklas ytterligare.

Mycket arbete, som gäller våld inklusive hedersvåld pågår eller har påbörjats inom Uppsala kommun. Barn- och ungdomsnämnden har dock inte det yttersta ansvaret för de förslag, som motionärerna riktar till nämnden. Nämnden föreslås bedöma att det arbete som sker under andra nämnder är tillräckligt i nuläget.

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Carola Helenius-Nilsson
Direktör

Handläggare

Lagerkvist Monika

Datum

2012-08-31

Diarienummer

KSN-2012-0937

UPPSALA KOMMUN	
Barn- och ungdomsnämnden	
2012-09-03	
Dnr: BUN - 2012-1080	Dpl 35
BUN	

Nämnden för hälsa och omsorg
Barn- och ungdomsnämnden
Socialnämnden för barn och unga
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Remiss: Motion av Malena Ranch och Maria Gardfjell (båda MP) om ökade kunskaper och förebyggande arbete mot hedersvåld

Kommunstyrelsen hemställer om yttrande i rubricerade ärende.

Upplysninger kan fås av ovan angiven handläggare.

Yttrandet ska ha inkommit till **registrator, kommunledningskontoret, senast: 2 december 2012**

Nämnderna har att beakta kommunalekonomiska konsekvenser

Kommunstyrelsens diarienummer ska **alltid** anges när yttrandet lämnas.

Med vänlig hälsning

Per Davidsson
kanslichef
kommunledningskontoret

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink.	2012-08-20
Dianonr	KSN-2012-0937
	36 Akbil

Motion till Uppsala kommunfullmäktige

Ökade kunskaper och förebyggande arbete mot hedersvåld

Det senaste decenniet har flera så kallade hedersmord skakat om Sverige. Unga människor har blivit offer för grymt och utstuderat våld. I Uppsala har det kanske varit extra aktuellt i och med mordet på Fadime Sahindal för tio år sedan.

Det är viktigt att komma ihåg att mord är ytterst sällsynta exempel på det våld som är utbrett och sällan når den mediala och politiska debatten. Våldet, kontrollen och förtrycket tar sig uttryck i en rad olika sanktioner och mot unga tjejer och killar som därigenom hindras att leva ett vanligt tonårsliv. Våldet är psykiskt, socialt, fysiskt och sexuellt och innebär en stor integritetskränkning för den som utsätts som får sitt handlings- och livsutrymme starkt begränsat.

I en avhandling från Socialhögskolan i Stockholm framkommer att ungefär 100 000 flickor i Sverige lever med restriktioner hemifrån som kan kopplas till hedersrelaterat förtryck. Enligt Ungdomsstyrelsens rapport "Mot egen vilja" (2008) upplever 70 000 svenska ungdomar i åldern 16-25 år att de inte fritt kan välja vem de vill gifta sig med. I "Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap" (SOU 2012:35) skriver utredaren att även om det är svårt att ge exakta siffror upplevde ungefär 250-300 personer under år 2011 en akut eller ganska akut risk för att bli gifta mot sin vilja.

Trots att både kunskapen och intresset har ökat de senaste åren finns det mycket arbete kvar att göra i arbetet mot hedersvåld. Det behövs fortsatta och ökade satsningar inom ett par olika områden; Förebyggande arbete mot extrem social kontroll, kunskap för att kunna upptäcka ungdomar i riskzonen och ett bra stöd till de individer som söker hjälp och skydd.

Uppsala kommun har idag ingen handlingsplan mot hedersrelaterat våld. Detta trots att det är ett arbete som behöver ske strategiskt och med goda kunskaper. En handlingsplan skulle kunna förtydliga både rutiner och ansvarsfördelning och röra skola, fritidsverksamhet, socialtjänst och andra verksamheter som möter barn och ungdomar som kan vara utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

Det behövs en samordnande funktion för att kunna tillse att Uppsala kommun har tillräcklig kompetens och upparbetade rutiner. En samordnare skulle även kunna se över vilket behov av utbildning som finns av myndighetspersonal som möter barn, tonåringar och unga vuxna för att se både ska kunna identifiera hot och våld och kunna erbjuda ett bra bemötande och verksam hjälp.

Ett ytterligare område som behöver utvecklas är stödet runt den person som utsätts för hot och våld. Offren blir utstötta och utfrysas från sina familjer och sociala nätverk som en följd av hotbilden. Det försvårar ytterligare beslutet att söka skydd. Genom att arbeta med att bygga upp ett nätverk kring personen kan man ge bättre förutsättningar för att komma vidare. Det kan ske på olika sätt, exempelvis via att den utsatte erbjuds en kontaktperson. Det är en kortsiktig kostnad som har en långsiktig och positiv effekt på den utsattes liv och framtid.

Inom den ideella sektorn finns det stödföreningar med mångårig erfarenhet och kunskap av både förebyggande arbete och stöd till de allra mest utsatta. Miljöpartiet vill att Uppsala kommun öppnar upp för en ökad samverkan med föreningar som arbetar med frågorna. Om deras

kompetens och engagemang får långsiktiga förutsättningar är det en ovärderlig resurs för Uppsala och alla de ungdomar som är i behov av stöd.

Ungdomsstyrelsen skriver i sin utvärdering av bland annat Uppsalas arbete mot hedersrelaterat hot och våld att det skulle gagna de enskilda ungdomarna med mer långsiktighet i arbetet. Det förebyggande arbetet får inte bara ske i projektform. Istället behöver Uppsala utveckla metoder för arbetet mot hedersrelaterat hot och våld.

Vi föreslår därmed Uppsala kommunfullmäktige att besluta

att uppdra till kommunstyrelsen att ta fram en handlingsplan mot hedersrelaterat våld i Uppsala kommun

att uppdra till Nämnden för hälsa och omsorg att tillsätta en samordnare med fokus på hedersrelaterat våld och förtryck

att uppdra till Nämnden för hälsa och omsorg, Barn- och ungdomsnämnden och Socialnämnden för barn och unga att utreda vilka behov av utbildning som finns hos myndighetspersonal som möter barn, ungdomar och unga vuxna som är utsatta för extrem social kontroll

att uppdra åt Nämnden för hälsa och omsorg att utreda och utveckla stöd runt personer som söker skydd för att möjliggöra ett bra nätverk runt individen

att uppdra åt Nämnden för hälsa och omsorg, Socialnämnden för barn och unga och Barn- och ungdomsnämnden att se över möjligheterna till ökad samverkan med ideella organisationer som arbetar med att stödja ungdomar som utsätts för hedersrelaterat våld

Uppsala 20 augusti 2012

Malena Ranch (MP)

Maria Gardfjell (MP)

Handläggare
Astrid Nyström

Datum
2012-10-02

Diarienummer
BUN-2012-1080.35

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion av Malena Ranch och Maria Gardfjell (båda MP) om ökade kunskaper om förebyggande arbete mot hedersvåld

Kommunstyrelsen har hemställt om barn- och ungdomsnämndens yttrande över rubricerad motion. Med anledning härav vill nämnden framföra följande:

Motionen berör viktiga frågor. Barn- och ungdomsnämnden anser att kunskaper och förebyggande arbete mot hedersvåld är mycket angelägna områden.

2007 tog regeringen fram en handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. Regeringen har valt att inte särskilja våld som är hedersrelaterat från annat våld. Den som arbetar med hedersrelaterat våld ska ha kompetens både i våldets mekanismer och i de särskilda mekanismer som finns i hedersrelaterat våld och förtryck. Det synsättet gäller även i Uppsala kommun, vilket framgår av IVE 2013-2016 samt av det arbete, som redan påbörjats i kommunen.

I IVE 2013-2016 finns flera mål under kapitel 6.5 som avser våld hot och förtryck allmänt och som alltså inkluderar det hedersrelaterade. Målen är: Uppsala är ledande i frågor som gäller kvinnofrid; Människor som är utsatta för våld och hot får adekvat stöd; Personer som brukar våld och hot får behandling.

I februari i år startade i Uppsala kommun resurscentret Nexus för personer som utsätts för våld i nära relationer. Verksamheten på Nexus, som riktar sig till alla över 13 år, vilar på tre ben: En mottagnings- och rådgivningsdel, ett forum för samordning samt skyddat boende inom ramen för Siri, som är en del av Nexus. Även resursteamet Famnen - verksamhet för ungdomar som utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld - är numera inkluderat i Nexus. På så sätt kan personer som utsätts för våld få ett sammanhållet stöd, ungdomar slipper hamna i skarven mellan att betraktas som unga vuxna och även vuxna kan få stöd.

Nämnden för hälsa och omsorg (NHO) har i september 2012 beslutat att revidera kommunens plan mot hot, våld och förtryck, som gick ut 2011. I denna plan inkluderas arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Sedan i februari i år har NHO anställt en samordnare för strategiskt viktiga frågor avseende våld i nära relationer inklusive hedersrelaterat våld och förtryck.

I samordnarens uppgift ingår även arbetet med utbildning och fortbildning. Samordnaren, tillsammans med en arbetsgrupp bestående av representanter från Nexus, Individ och familjeomsorg vuxna, Trappan, som är en verksamhet riktad till barn och ungdomar i behov av stöd och insatser från flera huvudmän, håller på att se över behovet av grundutbildning.

Tanken är att utbildningen ska anordnas utifrån ett brett perspektiv och rikta sig till både myndighetsenheterna, skola och fritid och äga rum minst 1 gång per år.

När det gäller samverkan med ideella organisationer har ett sådant arbete påbörjats under ledning av ovan nämnd samordnare. Under hösten 2012 och våren 2013 kommer detta arbete att utvecklas ytterligare.

Av ovanstående framgår att mycket av det arbete som gäller våld inklusive hedersvåld och som pågår eller har påbörjats inom Uppsala kommun väl uppfyller motionärernas förslag. Förslagen, som riktas till barn- och ungdomsnämnden, kan därför sägas redan vara uppfyllda eller på väg att uppfyllas. Nämnden anser inte att några ytterligare insatser är nödvändiga.

Barn och ungdomsnämnden

Cecilia Forss
Ordförande

Kerstin Sundqvist
Sekreterare

Handläggare
Astrid Nyström

Datum
2012-10-02
Rev 2012-10-16

Diarienummer
BUN-2012-1080.35

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion av Malena Ranch och Maria Gardfjell (båda MP) om ökade kunskaper om förebyggande arbete mot hedersvåld

Kommunstyrelsen har hemställt om barn- och ungdomsnämndens yttrande över rubricerad motion. Med anledning härav vill nämnden framföra följande:

Motionen berör viktiga frågor. Barn- och ungdomsnämnden anser att kunskaper och förebyggande arbete mot hedersvåld är mycket angelägna områden.

2007 tog regeringen fram en handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. Regeringen har valt att inte särskilja våld som är hedersrelaterat från annat våld. Den som arbetar med hedersrelaterat våld ska ha kompetens både i våldets mekanismer och i de särskilda mekanismer som finns i hedersrelaterat våld och förtryck. Det synsättet gäller även i Uppsala kommun, vilket framgår av IVE 2013-2016 samt av det arbete, som redan påbörjats i kommunen.

I IVE 2013-2016 finns flera mål under kapitel 6.5 som avser våld hot och förtryck allmänt och som alltså inkluderar det hedersrelaterade. Målen är: Uppsala är ledande i frågor som gäller kvinnofrid; Människor som är utsatta för våld och hot får adekvat stöd; Personer som brukar våld och hot får behandling.

Nämnden för hälsa och omsorg (NHO) har anställt en samordnare för strategiskt viktiga frågor avseende våld i nära relationer inklusive hedersrelaterat våld och förtryck. I samordnarens uppgift ingår även arbetet med utbildning och fortbildning. Tanken är att utbildningen ska anordnas utifrån ett brett perspektiv och rikta sig till både myndighetsenheterna samt producenter av skola och fritid och äga rum minst 1 gång per år.

När det gäller samverkan med ideella organisationer har nämnden informerats om att ett sådant arbete påbörjats under ledning av samordnaren

Av ovanstående framgår att arbete som gäller våld inklusive hedersvåld pågår eller har påbörjats inom Uppsala kommun. Barn- och ungdomsnämnden har inte det yttersta ansvaret för de förslag som motionärerna riktar till nämnden. Nämnden bedömer dock att det arbete som sker under andra nämnder är tillräckligt i nuläget.

Barn- och ungdomsnämnden

Cecilia Forss
Ordförande

Kerstin Sundqvist
Sekreterare